

[Aksel Larsen.]

på, at grundlovsforslaget bliver vedtaget, og at der aldrig mere skal være landstingsvalg, sikrede sig, at de alligevel har en københavnsk landstingsmand fra 1. oktober i år. Det vidner ikke om nogen tyrkeretro på, at landstinget afskaffes, når man kan lave sådan en utiltalende manipulation for at sikre sig et landstingsmandat. Det kunne dog være ligegyldigt; hvis partierne var overbevist om, at dette grundlovsforslag ville gå igennem ved folkeafstemningen, havde de nok sagt: nu lader vi være med at gøre det, som det ærede medlem hr. Hans Hedtoft karakteriserede som en valgmåde, det var uværdigt at fortsætte med.

Den højtærede statsminister har umiddelbart efter landstingsvalget — jeg tror, det var samme nat — sagt, at resultatet af landstingsvalget, hvorved et par venstremænd, der var modstandere af grundlovsforslaget, ikke blev genvalgt, for ham var et tydeligt bevis på, at det danske folk ønskede det ny grundlovsforslag gennemført. Jeg har en vis personlig agtelse for den højtærede statsminister, men jeg begriber virkelig ikke, at han kan få sig selv til at sige sådan noget sludder. Det, at partiledelserne handler med valgmænd og skubber de landstingsmænd ud, de ikke kan lide, har da ikke en klap at gøre med befolkningens mening. Den stemte 8 dage før og kunne jo ikke ane, at man agtede at lave den slags, og mindre utiltalende bliver det ikke af det, der blev nævnt i går, nemlig at et landstingsmedlem med nød og møje reddede sit mandat ved at foretage det samme, som Henrik IV af Frankrig i sin tid gjorde, idet han sagde: Paris er vel en messe værd. På samme måde har den pågældende vel sagt: en landstingsmand er vel også en messe værd.

Vi kommunister opretholder vor mening om det grundlovsforslag, der foreligger. Vi anser det for på visse områder at betyde fremskridt i forhold til den nuværende grundlov, men ikke altfor store. Jeg mener, at hvis man ville have lavet grundloven om, burde man have gjort eet af to: man kunne enten have indskrænket sig til de mest nødvendige ændringer for at sikre ungdommen valget; det kunne nemlig gennemføres hurtigt, let og smertefrit og med et stort flertal fra befolkningens side ved folkeafstemningen; eller man kunne have kulegravet grundloven og sørget for, at vi fik en i alle måder

tidssvarende grundlov, som betød virkelig alvorlige fremskridt i forhold til den grundlov, vi stadig opererer med, den, som blev skabt i 1849 — og det er dog 104 år siden.

Er der beskedne fremskridt i grundlovsforslaget, så er der imidlertid også tilbageskridt, alvorlige tilbageskridt, og alvorlige mangler, som jeg har nævnt ved tidligere lejligheder. Alligevel, til trods for at vi i almindelighed er utilfredse med dette grundlovsforslag, ville vi naturligvis have opfordret vælgerne til at stemme for det, fordi vi dog kan se, at det er, omend i beskeden grad, bedre end den nuværende grundlov. Men vi kan ikke stemme for det foreliggende grundlovsforslag, fordi § 20 befinder sig i dette forslag. Vi har stillet det forligsforslag her i tinget, at man skulle lade vælgerne afgøre, om de ville have § 20 ind i grundloven. Vi har tilbudt — selvom vi under alle omstændigheder er modstandere af § 20 — at bøje os for resultatet af en sådan folkeafstemning. De partier, som har den fantastiske dristighed her i tide og utide, og navnlig i utide, at kalde sig selv for de demokratiske partier, erklærede: nej, vi er så demokratiske, at vi under ingen omstændigheder vil tillade vælgerne at have indflydelse på grundlovens indhold.

Ja, men så er der kun det ene at gøre, når man vil forhindre § 20 i at komme ind i grundloven, at sige til vælgerne: stem imod. Jeg tror alligevel, at vi får de reformer, som trods alt forefindes i grundlovsforslaget. Jeg tror, at hvis folkeafstemningen om valgretsaldere giver til resultat, at et flertal ønsker 21 års valgretsaldere, vil man ikke ret længe kunne komme uden om at indføre 21 års valgretsaldere såvel til kommune- som til rigsdagsvalg. På samme måde med andre reformer. Der er ikke andet at gøre, hvis befolkningen vil skabe sig et nødværge i den fortvivlede situation, vi efterhånden er kommet i med den regering og med det rigsdagsflertal, vi har, end at stemme imod selve grundlovsforslaget for at forhindre § 20 i at blive til virkelighed, for at forhindre, at regeringen og rigsdagens flertal formelt kan præisgive dansk suverænitet til fremmede magter.

Udenrigsministeren (*Ole Bjørn Kraft*): Det er den højtærede statsminister en meget stor skuffelse, at han ikke kan være tilstede ved denne forhandling. Han har imidlertid måttet gå til sengs som følge af et anfald af